

МЕТОДИКИ РОЗРАХУНКУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

*Кулько-Лабинцева І. В., к. е. н.,
Класичний приватний університет, м. Запоріжжя*

Основою національної безпеки є економічна безпека країни. Вона вирішальна у становленні процесу економічного розвитку, розвитку соціальної сфери, відповідної соціальної політики, розвинутої екологічної політики, політики конкурентоздатності підприємств країни на світовому ринку товарів та послуг.

Глобальний економічний простір динамічно змінюється, національна економіка стає більш відкритою, але її внутрішній розвиток все ще переживає ряд кризових явищ. За таких умов важливим є дослідження питання економічної безпеки держави, методик її розрахунку, задля визначення найбільш ефективної з наявних, або впровадження комбінованої, новітньої методики.

І. О. Губарева у своїх працях обґрунтовує теоретичні положення та методичні підходи щодо формування економічної безпеки країни. Т. В. Сак у своїх дослідженнях розглядає складові, що формують економічну безпеку країни. Н. В. Савчук у своїх роботах приділив достатньо уваги вдосконаленню інтегрального оцінювання економічної безпеки країни, як основної методології досліджень [1, с. 22-25].

Узагальнюючи найпоширеніші та науково обґрунтовані визначення поняття економічна безпека, приходимо до висновку, що найбільш змістовним поняттям є наступне: Економічна безпека – це можливість країни за відповідних умов зберігати конкурентоздатність, вміння протистояти зовнішнім економічним загрозам, використовувати конкурентні переваги, захищати національні інтереси [2, с. 5].

Отже, основним критерієм визначення рівня економічної безпеки України є її конкурентоздатність, конкурентоздатність

економіки. Аналіз конкурентоздатності країни дозволить визначити та оцінити загрози економічній безпеці країни та шляхи їх уникнення. Задля визначення конкурентоздатності України на світовому ринку використовується вже багато років методика за індексом глобальної конкурентоспроможності [3, с. 55].

Світовий економічний форум щорічно проводить дослідження рейтингу міжнародної конкурентоспроможності, таким чином, країни ранжуються за рівнем глобальної конкурентоздатності, на основі відповідних параметрів:

- якість інституцій;
- інфраструктура;
- макроекономічна стабільність;
- охорона здоров'я і початкова освіта;
- вища освіта і професійна підготовка;
- ефективність ринку товарів і послуг;
- ефективність ринку праці;
- розвиненість фінансового ринку;
- технологічний рівень;
- розмір ринку;
- відповідність бізнесу сучасним вимогам;
- інноваційний потенціал [4, с. 120].

У державі є єдина, законодавчо встановлена методика розрахунку рівня економічної безпеки – «Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки країни», затверджені наказом Міністерством економічного розвитку і торгівлі від 9 жовтня 2013 року №1277. Згідно з якими інтегральний індекс економічної безпеки складається з 9 середньозважених субіндексів.

Ці методичні рекомендації розроблені з урахуванням поточної політичної і територіальної ситуації країни на момент їх підписання. Тому, потребують внесення відповідних змін до їх складу та структури, зокрема, врахування територіальної безпеки

країни. Також варто було б враховувати в вищезазначеній методиці: етика, корупція, якість освіти, якість доріг, доступ до інформації, доступ до інформації в навчальному процесі та маркетингу, ступінь підготовки персоналу, податковий тягар, здатність використовувати підприємницькі здібності населення, вплив медіа на економічну безпеку. Уніфікованою для кожної країни є методика, відповідно до індексу глобальної конкурентоспроможності, вона не враховує специфіку, рівень розвитку кожної з аналізованих країн [5, с. 320].

Отже, враховуючи націленість України на європейський вектор економічного розвитку та нагальну потребу у зміцненні економічної, виробничої безпеки актуальним є питання використання інтегральної методики визначення рівня економічної безпеки країни, яка б враховувала специфіку економічного розвитку держави та зарубіжний досвід у цьому питанні.

Список використаних джерел

1. Губарева І.О. Формування економічної безпеки України в умовах активізації інтеграційних процесів: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.03 / І.О. Губарева; Науководослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. – Харків, 2015. – 37 с.

2. Вишнеvsька О. В., Зуб О. М., Стройко Т. В., Мельник І. О. Економічна безпека: словник термінів / О. В. Вишнеvsька, О. М. Зуб, Т. В. Стройко, І. О. Мельник. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 18 с.

3. Бондаревська О. М. Економічна система регіонів, у системі економічної системи держави: науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету / О. М. Бондаревська. – Одеса. – 2017. – №2. – С. 54-57.

4. Криленко В. І. Економічна безпека регіону, як складова забезпечення національної економічної безпеки: збірник наукових праць Ефективна економіка / В. І. Криленко. – Дніпро. – 2013. – №2. – С. 118-122.

5. Сухоруков А. І. Моделювання та прогнозування соціально-економічного розвитку регіонів України: монографія / А. І. Сухоруков, Ю.М. Харазішвілі. – К. : НІСД, 2012. – 368 с.